

ด่วนมาก

ที่ กต ๑๐๐๒/๖๐

สวค. 23
วันที่ 25 ม.ค. 59
เวลา 16.40

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง: ศ18824 ส.น. ก.ล.๐๖
รับที่: อ1246/59 ส.ค. ✓
วันที่: 25 ม.ค. 59 เวลา: 16.15

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของไทยภายใต้กลไก Universal Periodic Review รอบที่ ๒
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๔๑๐๓๒ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. สรุปผลการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศและติดตามการปฏิบัติ
ตามข้อเสนอแนะภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) ของคณะมนตรี
สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙

๓. บทสรุปผู้บริหารรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของไทยภายใต้กลไก UPR รอบที่ ๒
๔. ร่างรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยภายใต้กลไก UPR รอบที่ ๒
ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ รับทราบการจัดทำ
และการนำเสนอรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR)
รอบที่ ๒ และมอบหมายทุกส่วนราชการเร่งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ความแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของไทย
ภายใต้กลไก UPR รอบที่ ๒ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี
ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่
เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือ ที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้
รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศได้เห็นชอบ
ให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

กระทรวงการต่างประเทศ ขอเรียน ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council-
HRC) ได้กำหนดให้ทุกประเทศ รวมทั้งไทยจัดทำและเสนอรายงานประเทศตามกลไก UPR ซึ่งสะท้อน
การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนทุก ๔ ปีครั้ง โดยประเทศอื่นๆ สามารถร่วมกันพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะได้

๑.๑.๒ ไทยได้จัดส่งและนำเสนอรายงานประเทศตามกลไก UPR รอบที่ ๑ เมื่อ
ปี ๒๕๕๔ โดยได้พิจารณาตอบรับข้อเสนอแนะบางข้อที่เป็นประโยชน์มาปฏิบัติ พร้อมแจ้งความโดยสมัครใจ

๑.๑.๓ HRC กำหนดให้ไทยส่งรายงานประเทศตามกลไก UPR รอบที่ ๒ ภายใน
วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ และเข้าร่วมการนำเสนอรายงานประเทศในการประชุมคณะทำงาน UPR สมัยที่ ๒๕
ซึ่งในส่วนของไทย คาดว่าจะจัดในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

๑.๑.๔ กระทรวงการต่างประเทศได้เริ่มกระบวนการจัดทำรายงานฯ รอบที่ ๒ โดย
ได้จัดการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศและติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ
ภายใต้กลไก UPR ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๘ เพื่อกำหนด
กรอบเวลา โครงร่างรายงาน แผนการจัดทำและการนำเสนอรายงานโดยได้รายงานในการประชุมคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ รับทราบและมอบหมายทุกส่วน
ราชการเร่งดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้รับและคำนึงโดยสมัครใจจากการนำเสนอรายงานในรอบที่ ๑
รวมถึงผลักดันการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ และเร่งติดตามแก้ไขประเด็นปัญหาที่ประชาคม

/ระหว่าง ...

ระหว่างประเทศให้ความสนใจ เพื่อนำไปประกอบการกร่างรายงานประเทศรอบที่ ๒ ตามหนังสือที่อ้างถึง

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๓.๑ กระทรวงการต่างประเทศได้กร่างรายงานประเทศ โดยประมวลจากข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศฯ และการหารือกลุ่มย่อยซึ่งจัดขึ้นในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม ๒๕๕๘ เพื่อหารือเชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นที่ได้รับความสนใจ หรือประเด็นห่วงกังวลในหัวข้อที่ผ่านมา ได้แก่ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธิในที่ดินทำกิน สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสิทธิของกลุ่มผู้โยกย้ายถิ่นฐาน รวมถึงการตอบข้อเสนอแนะที่ไทยได้รับและคำมั่นที่ไทยได้ให้ไว้ในการรายงาน UPR รอบที่ ๑ เมื่อปี ๒๕๕๔

๑.๓.๒ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ยังได้ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศจัดสัมมนารับฟังความเห็นต่อร่างรายงานประเทศที่จังหวัดเชียงใหม่ ตาก อุตรดิตถ์ สงขลา และ กรุงเทพฯ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๕๘ โดยมีผู้แทนส่วนราชการและภาคประชาสังคมเข้าร่วม

๑.๓.๓ กระทรวงการต่างประเทศได้ปรับปรุงร่างรายงานตามข้อคิดเห็นที่ได้รับจากการสัมมนาตามข้อ ๑.๓.๒ พร้อมทั้งจัดทำคำแปลภาษาอังกฤษ และจัดการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๙ เพื่อรับฟังความคิดเห็นครั้งสุดท้ายจากผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังสรุปผลการประชุมฯ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รายงานประเทศตามกลไก UPR มีสาระการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนและพัฒนาการสถานการณ์การเมือง ซึ่งหน่วยงานของสหประชาชาติและประเทศต่างๆ มักอ้างถึง นอกจากนี้ ในกระบวนการ UPR แต่ละรัฐจะต้องรับฟังข้อเสนอแนะจากรัฐอื่นๆ โดยพิจารณาตอบรับ ประกาศคำมั่นโดยสมัครใจ อีกทั้งนำมาปฏิบัติและรายงานผลให้แก่คณะทำงาน UPR ทุก ๔ ปีครั้ง เรื่องนี้จึงเข้าข่ายเรื่องที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ ได้กำหนดให้ไทยจัดส่งรายงานประเทศตามกลไก UPR รอบที่ ๒ ภายในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เพื่อที่จะสามารถจัดแปลเป็นภาษาทางการทั้ง ๖ ภาษา สำหรับการใช้ประโยชน์ของคณะทำงาน UPR และประเทศต่างๆ ที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ กระทรวงการต่างประเทศจึงขอให้พิจารณานำเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในเดือนมกราคม ๒๕๕๙

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและกฎหมาย

๔.๑ กระบวนการการจัดทำรายงานประเทศตามกลไก UPR รอบที่ ๒ ที่เน้นการมีส่วนร่วมของส่วนราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และภาคประชาสังคม ถือเป็นจุดแข็งของไทยตั้งแต่ UPR รอบที่ ๑

๔.๒ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ กำหนดให้รายงานภาษาอังกฤษมีจำนวนคำไม่เกิน ๑๐,๗๐๐ คำ โดยมีสาระครอบคลุมสิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ พัฒนาการ ความสำเร็จ ความท้าทาย มาตรการแก้ไข และทิศทางในอนาคต โดยไม่จำกัดเฉพาะประเด็นด้านบวก

๔.๓ ร่างรายงานมีสาระเกี่ยวกับ (๑) กระบวนการจัดทำรายงานที่เน้นสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วม (๒) การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ได้แก่ รัฐธรรมนูญ นโยบายของรัฐบาล แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ การผ่านและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ (เช่น พ.ร.บ. ความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘) กลไกสิทธิมนุษยชนระดับประเทศและภูมิภาค การเข้าเป็นภาคีและถอนข้อสงวนต่ออนุสัญญาต่างๆ (๓) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิทธิของกลุ่ม (เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ กลุ่มชาติพันธุ์ ผู้พลัดถิ่นและผู้แสวงหาที่พักพิง) และสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยเน้นข้อเสนอแนะที่ไทยได้รับจากการนำเสนอรายงานรอบที่ ๑ (๔) สิ่งท้าทาย การแก้ไขปัญหา ทิศทางในอนาคต รวมถึงการปฏิรูปประเทศเพื่อประชาธิปไตยและการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังรายละเอียดปรากฏตามบทสรุปผู้บริหารและร่างรายงาน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และ ๔) ทั้งนี้ รายงานภาษาไทยจัดทำขึ้นเพื่อการใช้ประโยชน์ของฝ่ายไทยเอง

๔.๔ นอกเหนือจากรายงานที่จัดทำโดยภาครัฐ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ ยังเปิดโอกาสให้สำนักงานสหประชาชาติในพื้นที่ และภาคประชาสังคมส่งรายงานคู่ขนานเพื่อเสนอมุมมองสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศด้วย โดยคณะทำงาน UPR จะพิจารณารายงานจากทั้ง ๓ ส่วนควบคู่กัน

๔.๕. ภายหลังจัดส่งรายงาน กระทรวงการต่างประเทศจะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมองค์ประกอบคณะผู้แทนไทยที่จะเดินทางไปนำเสนอรายงานในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่นครเจนีวา โดยจะพิจารณาท่าทีของไทยในการตอบรับหรือไม่รับข้อเสนอแนะจากประเทศต่างๆ อีกทั้งเร่งผลักดันประเด็นที่ยังค้างค้างให้แล้วเสร็จ เช่น การเข้าเป็นภาคี หรือการถอนข้อสงวนของอนุสัญญาบางฉบับ ดังปรากฏในร่างรายงานข้อ ๒ (ฉ) (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) ทั้งนี้ หัวหน้าคณะผู้แทน และคณะผู้แทนไทย สามารถใช้โอกาสในการนำเสนอรายงานด้วยวาจา แจ้งความคืบหน้าเพิ่มเติมหรือพัฒนาการอื่นๆ ภายหลังการส่งรายงาน รวมถึงย้ำความคืบหน้าในการปฏิบัติตาม Roadmap ผ่านถ้อยแถลง และการชี้แจงตอบด้วย

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ

ไม่มี

๖. ผลกระทบ

ไม่มี

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

กระทรวงการต่างประเทศได้ตั้งงบประมาณสำหรับการดำเนินการภายใต้กลไก UPR ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ซึ่งประกอบด้วยการจัดประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศๆ การจัดประชุมกลุ่มย่อย การเข้าร่วมเวทีรับฟังความคิดเห็นต่อร่างรายงาน การเดินทางไปนำเสนอรายงานประเทศที่นครเจนีวา การจัดทำแผนปฏิบัติการ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ๑,๕๕๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านห้าแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) ภายใต้งบรายจ่ายอื่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน ผลผลิตที่ ๒ ความร่วมมือระหว่างประเทศในกรอบพหุภาคี กิจกรรมที่ ๑ เสริมสร้างความร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศในมิติต่างๆ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ของกระทรวงการต่างประเทศ ทั้งนี้ หน่วยงานอื่นๆ ก็ได้รับแจ้งเพื่อเตรียมการด้านงบประมาณ เช่น การส่งผู้แทนเข้าร่วมการนำเสนอรายงานแล้ว

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศได้จัดการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศๆ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๙ โดยกรรมการและผู้แทนของทุกหน่วยงานที่เข้าร่วมได้รับทราบ ร่วมให้ความเห็น ตลอดจนร่วมรับรองร่างรายงานประเทศในหลักการด้วยแล้ว

๙. ข้อกำหนดและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

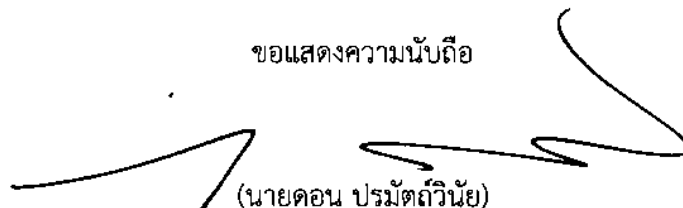
กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้

๑๐.๑ รับทราบความคืบหน้าของการจัดทำรายงานประเทศตามกลไก UPR และสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งผลักดันประเด็นค้างค้างให้แล้วเสร็จก่อนการนำเสนอรายงานในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๑๐.๒ ให้ความเห็นชอบต่อร่างรายงานประเทศๆ และอนุมัติให้กระทรวงการต่างประเทศจัดส่งรายงานให้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ ภายในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยอนุญาตให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาปรับถ้อยคำในร่างรายงานภาษาอังกฤษให้มีจำนวนคำตามคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ กำหนด โดยไม่กระทบต่อสาระสำคัญของร่างรายงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองการสังคม

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๒๔๖/๑๒๑๕๒

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๖๔